

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ З РІЗНИМИ
КВАЛІФІКАЦІЙНИМИ РІВНЯМИ
ПІДГОТОВКИ В ХНМУ**

Матеріали XLVII навчально-методичної конференції

27 листопада 2013 року
м. Харків

Харків
ХНМУ
2013

Література:

1. Казміренко В. П. Програма дослідження психосоціальних чинників адаптації молодшої людини до навчання у ВНЗ та майбутньої професії // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 6. – С. 76–78.
2. Коваленко А. Психологія розуміння творчих задач / А. Коваленко // Психологія та суспільство. – 2004. – № 4. – С. 110–128.
3. Мамаєв Л. М. Адаптація студентів-випускників ліцею в умовах вузу / Л. М. Мамаєв, Л. М. Дегтярьова, Л. О. Добрик // Нові технології навчання: наук.-метод. зб. – К., 1996. – Вип. 16. – С. 82–85.
4. Научитель Е. Д. Адаптация студента в вузе / Е. Д. Научитель // Практична психологія та соціальна робота. – 2001. – №7. – С. 21–23.
5. Петрова Н. И. Уровень самоактуализации студентов и их социально-психологическая адаптация / Н. И. Петрова // Психологический журнал. – 2003. – Т. 24., № 3. – С. 116–120.
6. Резник Т. І. Психологічний зміст труднощів у навчанні студентів-першокурсників / Т. І. Резник // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 1. – С. 1–3.

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
ДЛЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ
МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

Кацапов Д.В., Крайненко О.В., Васильєва О.В., Потапов С.М.,
Олійник А.О., Балюк О.Г.

У сучасних умовах «експорту» освітніх послуг при підготовці фахівців для зарубіжних країн необхідно забезпечити рівень викладання, що міг би дозволити іноземним студентам почати професійну трудову діяльність, практично застосувати отриманні знання і навички безпосередньо після закінчення навчального закладу. Пошук можливих шляхів оптимізації навчального процесу, спрямованої на максимальне засвоєння досліджуваного матеріалу студентами, набуває особливої актуальності в даний час, зустрічаючи, однак, численні перешкоди. Процес навчання медицині для іноземних студентів супроводжується труднощами, в основному пов'язаними з їх рисами особистості, відмінностями в пізнавальній і професійній мотивації, національними особливостями кінцевих освітніх цілей. Таким чином, нами поставлена мета проаналізувати досвід різних навчальних закладів, включаючи іноземні, у пошуку шляхів вирішення різноманітних проблем, виникаючих у процесі підготовки іноземних студентів.

Аналізуючи набутий досвід Медичного центру університету Неймеген з Нідерландів, Національного університету Сінгапуру та Луганського медичного університету, ми зробили висновок, що стабільно високий освітній рівень може бути забезпечений за рахунок постійного контролю за діяльністю студентів, у тому числі за оцінками вихідного рівня їх знань, та всеосяжного заучування та опрацювання матеріалу в

процесі навчання. До того ж, оскільки мова міжнародного навчання і наукового спілкування є англійська мова, її знання на належному рівні складає важливу складову навчального процесу.

Відомо, що англійська мова не є рідною мовою для всіх іноземних студентів тому, що багато з них належать до інших мовних групи (наприклад, арабські студенти і т. д.), деякі іноземні студенти демонструють бідний лексичний рівень і нерозвинені комунікативні навички. Таким чином, специфічна лексика, що використовується в медичній системі термінів, важко асимілюється серед студентів-іноземців. Крім того, не всі іноземні студенти належним чином володіють загальними і фундаментальними знаннями з теоретичних основ медицини.

Робота кафедр іноземних мов є особливо важливою у цьому відношенні. Маючи це на увазі співробітниками кафедри ХНМУ систематизовано досвід роботи та навчально-методичний матеріал, накопичений за роки роботи з іноземними студентами; це дає можливість для оптимального навчання студентів основам медичної термінології англійською мовою і, будучи інтегрованим в роботу клінічних відділень ХНМУ, забезпечує цінну і плідну підготовку іноземних студентів.

До того ж, багато досвідчених викладачів турбує той факт, що багато матеріалу з того, що студенти вивчали, вони скоро забувають. Деякі дані свідчать про те, що відносно небагато набутих теоретичних знань студенти можуть використати в період подальшого навчання так, як студенти часто відчують труднощі з використанням цих понять з метою вирішити або пояснити клінічні проблеми. Це явище – використання одного концепту, набутого в одному контексті щоб вирішити проблему в іншому контексті, як відомо, когнітивні психологи називають «transfer» (перенос знань). Література по психології показує, що процес «переносу знань» (transfer) – важкий; зазвичай, хоча студенти можуть знати більшість концептів, вони зможуть використовувати їх для вирішення нових проблем менше ніж на 30%. Проте ряд стратегій для поліпшення «переносу знань» (transfer) можуть бути прийняті під час початкового навчання концептам, наприклад, у використанні примірників для ілюстрації концептів, і на практиці – при роботі з додатковими задачами. Є цілий ряд стратегій, доступних для викладачів для полегшення «переносу знань» (transfer). Вони включають в себе активне вирішення проблем під час початкового навчання, вкладення концептів в контекст проблеми, використовуючи повсякденні аналогії, і для кращого опанування концептами, практикують їх з кількома різнорідними проблемами. Крім того, використання «змішаної практики» (проблеми, які ілюструють різні поняття, змішуються) і «практики розподілу» (розподіл понять з плином часу) може привести до значних результатів.

Методика проблемного навчання (PBL), система навчання, яка включає кілька освітніх стратегій оптимізації особистісно орієнтованих навчальних результатів і виходить за рамки просто придбання знань, є також досить ефективною методикою, яка стимулює навчальну діяльність студентів. PBL було реалізовано майже чотири десятиліття тому,

як інноваційний та альтернативний шлях до навчання в медичній освіті у медичній школі при Університеті МакМастер. З тих пір, PBL широко поширився по всьому світу і в даний час прийнятий всім міжнародним співтовариством, у тому числі в багатьох країнах Азії. Глобалізація PBL має важливе міжкультурні наслідки. Організація навчання в PBL припускає активну позицію студентів при навчанні, тому навчання набуває відкритий стиль спілкування. Отже, це може створити очевидний конфлікт з азіатським стилем зв'язку де, зазвичай, домінують культурні традиції. Проте, створення сприятливих умов та сприятливого середовища навчання для студентів допоможе подолати культурні бар'єри, створити сприятливе середовище для заохочення, підвищення мотивації до групової діяльності у навчанні. Деякі ключові атрибути, пов'язані з азіатською культурою, насправді відповідають деяким з основних принципів в дизайні PBL, в тому числі азіатський акцент, де інтерес групи домінує над особистим інтересом. Тому популярний сьогодні освітній пристрій «peer teaching», в якому один студент навчається однією або декількома однокурсниками, застосовується в декількох формах у медичній освіті і посідає поважне місце в теорії педагогіки та психології.

На завершення можна зробити висновок про доцільність і захоплюючий потенціал набутих досвідів вищеназваних навчальних медичних закладів, включаючи досвід ХНМУ, у пошуку можливих шляхів оптимізації навчального процесу. До того ж, може бути доцільною ініціатива поділитися досліджуваним матеріалом з різними медичними навчальними закладами з метою співпраці і набуття чудового потенціалу для об'єднання зусиль з вигодою для освітньої переваги.

Література:

1. Методичні матеріали практичних занять / за ред. проф. Л. В. Шкала. – Луганськ : LSMU, 2005. – 16 с.
2. Methodological protocols in endocrinology / ed. by prof. A. Serhienko. – Lviv, 2002. – 44 p.
3. Боднар П. М. Методичне забезпечення викладання ендокринології для іноземних студентів / П. М. Боднар, Г. П. Михальчишин, М. І. Бобрик / Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2006. – № 2 (4). – С. 101–105.
4. Актуальні проблеми підготовки фахівців у Вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладах України: матеріали наук.-метод. конф. (Чернівці, 20–22 листопада 2002 р.). – Чернівці, 2002. – 736 с.

I. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ У ХНМУ

Лісовий В.М., Марковський В.Д., Тітова Н.С., Логвінова Ж.І. МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	3
Капустник В.А., Костюк І.Ф., Калмиков О.О. МІСЦЕ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕТОДОЛОГІЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	6
Терещенко А.О., Ніколаєва А.О., Федоров В.О., Ващук М.А. ПРОБЛЕМИ ПРОЦЕСУ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ МОЛОДШИХ КУРСІВ МЕДИЧНОГО ВУЗУ	9
Кацапов Д.В., Крайненко О.В., Васильєва О.В., Потапов С.М., Олійник А.О., Балюк О.Г. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	12
Кацапов Д.В., Потапов С.М., Васильєва О.В., Балюк О.Г., Олійник А.О., Крайненко О.В. ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ-ЛІКАРІВ НА МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ ХНМУ	15
Алексеєнко А.П. АНТРОПОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-МЕДИКІВ	17
Гришина К.С., Марущенко О.А. ПЕРШІ КРОКИ: СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ДОВУЗІВСЬКІЙ ПІДГОТОВЦІ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН	20

II. ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ»

Агапова В.Ю., Лебединець Т.М. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФІЗІОЛОГІЇ У МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ	23
Куренкова К.М., Чуєва І.М. БІНАРНА ЛЕКЦІЯ ЯК МЕТОД АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ	26
Лебединець Т.М., Гук І.П. ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	29